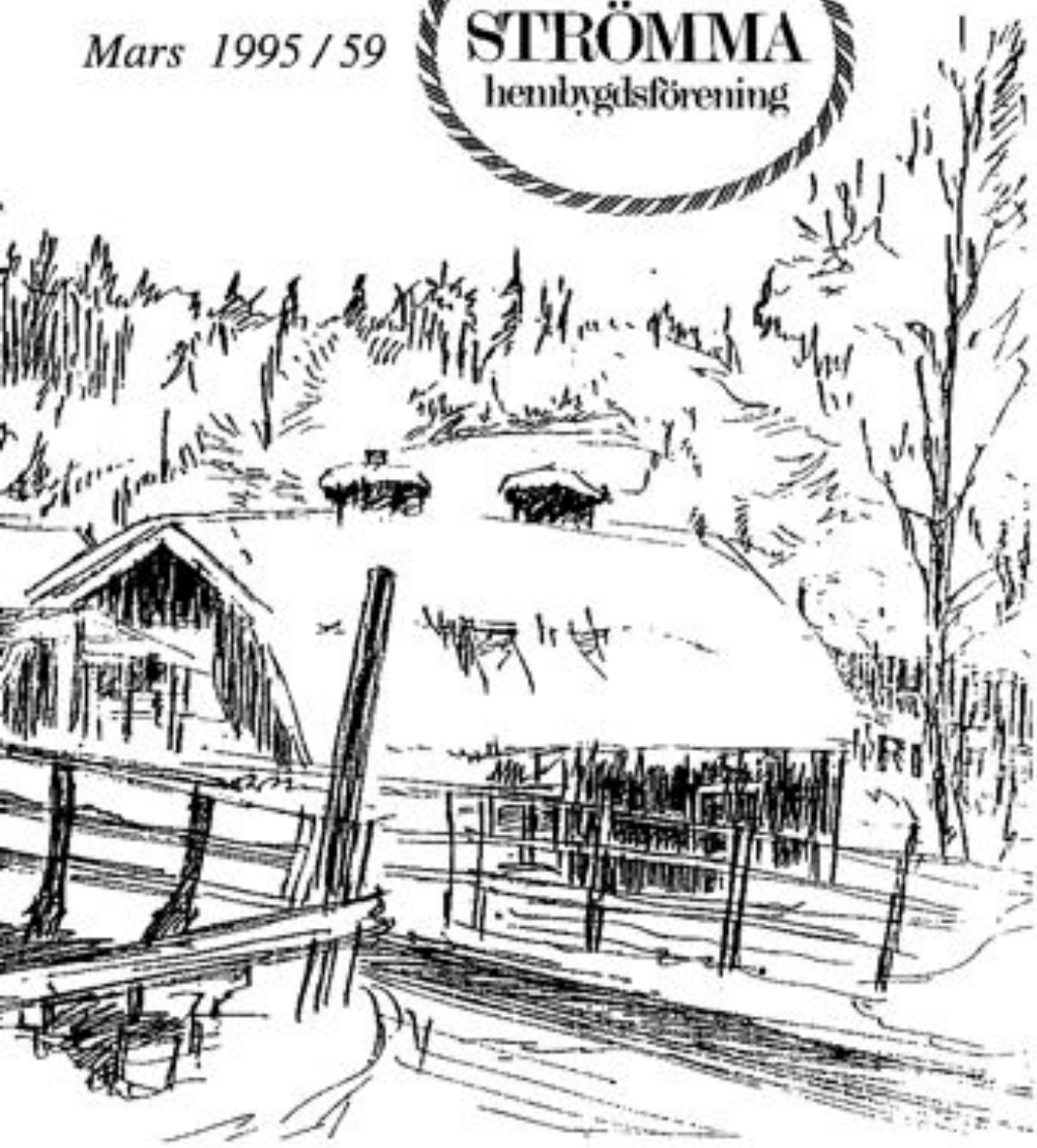


Mars 1995 / 59

STRÖMMA
hembygdsförening



Årsmöte Fredag 31 Mars kl. 19.00

STYRELSE OCH FUNKTIONÄRER

Arne Rådberg, Ripvägen 17	ordf.	571 401 80
Monica Ohlsson, Lärkstigen 10	v.ordf.	571 40567
Lars Hedrén Grenvägen 1	kassör	571 40628
Kerstin Sjödahls Värmfjärden	sekr.	571 40768
Annika Voltaire G:la Fågelbrov. 1	ledamot	571 41441
Sigvard Lönnqvist Fågelbrov. 2	hedersl.	571 40145
Annika Lillienwall	suppl.	571 40521
Gun Segerqvist	.-.	571 40604
Karin Wellstadius	.-.	571 41141
Maria Ohlsson	.-.	571 547 86
Patrik Palm	.-.	
Hasse Lindström	revisor	571 40552
Rolf Rådberg	.-.	571 40761
Olle Ohlsson	suppl.	571 400 33
Edgar Pettersson	valberedn.	571 412 74
Totten Lillienwall	.-.	571 40521

Medlemsavgift för vuxna 75:/år 1995
barn och ungdom under 15 år 10:-

Postgiro 98 57 43 - 4
STRÖMMA HEMBYGDSFÖRENING

Författarna är själva ansvariga för sina artiklar.
Plocka gärna material ur tidningen, men var snäll ange källan.

Redaktör för tidningen är Britt-Marie Ohlsson tel. 571 40033.

Ordföranden har ordet.

Hej !

Våren börjar närma sig och snart är det årsmöte.

Tidningen har fått en ansiktslyftning med fina bilder och bättre kvalitet på pappret.

Vad har hänt med Strömmabron sen sist ?

Vägverket har blivit JO-anmälda av en av de få medlemmarna i Aktionsgruppen för Strömma Miljös Bevarande.

Så Vägverket har tillsvidare stoppat upphandlingen av arbetet på bron tills JO har sagt sitt.

Anledningen är att Aktionsgruppen anser att beslutsordningen inte har gått rätt till.

Ett problem är att de i Aktionsgruppen inte har förstått att det är först nu som den vanliga beslutsordningen ska sätta igång med markägarmöten och remissomgång m.m.

Vilket är baklagligt då det är första gången som Vägverket presenterar ett förslag så pass tidigt och varit lyhörda för en del åsikter.

Arne Rådberg

Kallelse till årsmöte 1995.

Vi träffas som vanligt i Stockstugan

Fågelbrovägen 1.

Fredagen den 31 mars kl. 19.00

**Efter sedvanliga årsmötesförhandlingar
blir det någon form av förtäring inkl. öl/läsk
kaffe till självkostnadspris.**

**Du som vill stanna kvar efter mötet,
anmäl det till Monica tel. 571 40567
eller Annika tel. 571 40521
senast den 26 mars.**

obs. Anmälan är viktig för planering av inköp.

V Ä L K O M N A

Verksamhetsberättelse 1994-1995

Styrelsen har bestått av

Ordf. Arne Rådberg

V. ordförande Monica Ohlsson

Kassör. Lasse Hedrén

Sekreterare Kerstin Sjödahl

Ledamot Annika Voltaire

Hedersledamot Sigvard Lönnqvist

Suppleanter: Annika Lillienwall, Karin Wellstadius, Patrik Palm,
Maria Ohlsson och Gun Segerstedt.

Revisorer: Hasse Lindström, Rolf Rådberg

Suppleant: Olle Ohlsson

Valberedning: Edgar Pettersson och Totten Lillienwall

Redaktör: Britt-Marie Ohlsson

Museigrupp: Britt-Marie O, Monica O.

Dokumentation: Britt-Marie O, Monica O, Sofia O, Sigvard L.

Pyssegrupp: Britt-Marie O, Monica O, Annika L, Birgitta R,
Annika V, Sofia O. m.fl.

Valborgskommitten: Fotbollslaget,

Strömmadags kommittén: Monika O, Britt-Marie O.

Julmarknadskommitté: Annika L, Annika B,

Kommittéerna har även haft hjälp av många
medlemmar i föreningen.

Vi är representerade i Värmdö Hembygdsråd

Föreningen har utöver löpande erforderliga samråd under året
haft 8 st protokollförda möten.

Tidskrift nr 57,58,59 har givits ut under året

Aktiviteter

30/4 Valborgsfirande

26/6 Strömma dagen

3/12 Julmarknad Stockstugan

17/12 Julmarknad Strömma Handel

Under Våren och hösten har tisdagar varit
arbetskvällar i Muséet.

Sofia Ohlsson som varit ALU-anställd under året, har skött bland
annat dokumentation av gamla föremål.

Ett flertal studiecirkel i samarbete med Studieförbundet

Vuxenskolan har pågått varje vecka under året. med bl.a.

Värmdös historia med Värmdö Taxi

Barnverksamhet "Korn och lek".

Hembygdsnisse

Dokumentation

Samlingslokalen har varit flitigt uthyrd till vägföreningar båtklubbar
m.m.

Det har varit öppet hus i Stockstugan Med bl.a. en del temakvällar
med många besökare

Löpande underhåll av Stockstugan har bl.a skötts av Sigvard
Lönnqvist. En del arbeten har utförts av idrottsklubben och andra
medlemmar.

Styrelsen framför sitt varma tack till alla som
genom personligt arbete, gåvor eller på annat
sätt stött föreningen under arbetsåret.

Arne Rådberg Lasse Hedrén Annika Voltaire
Kerstin Sjödahl Monika Ohlsson

JULMARKNAD.

Den 3 dec. hölls den traditionella julmarknaden. Det kom mycket folk som fixade, köpte lotter och saker till jul. Den nya "grejen" i vår försäljning var dörknackaren Hacke. En populär present som också säljs under hela året.

Snön uteblev, men inne i Stockstugan var det julstämning. Ett stort tack till Er alla som hjälpte till med bakning och försäljning.

Annika L.

LOPPMARKNAD

i Strömme Hembygdsförening.

Är det en bra idé ?

Du har säkert saker (flytvästar, barnkläder m.m.) som tar plats därhemma, men som Du inte vill slänga.

Hyr ett bord hos oss för 50:-/bord.

Tid och plats kan vi komma överens om senare. Vi måste först kolla om intresset finns.

Ring någon av oss.

Monica 571 405 67

Annika 571 405 21

TACK ! TACK ! TACK !

Till alla som skänkt föremål och pengar till hembygdsföreningen
under 1994.

Tack DOMUS för den fina korgen till lotteriet.

Tack STRÖMMA HANDEL för juskinkan till lotteriet.

Tack alla ni som jobbat åt föreningen både hemma och i
Stockstugan.

Vinnarna i lotterierna.

Korgen vanns av Ulf Nilsson i Strömna

Skinkan vanns av Martin Hellströmer i Strömna.

Gissade rätt namn på dockan gjorde
Birgitta Ragnell.

Dockans namn var Madelein.

ORNÖ - DEN HEMLIGHETSFULLA ÖN

Ornö är ett stickprov av livet
 på jorden. I varenda vassrugge,
 i dyvattnen och i skogsgläntorna
 står allt levande förtätat.

Dessa ord skrev Ernst Brunner 1993.

Som Du läser av ovanstående rader finns mycket att se och göra på Ornö. Du tar Dig naturligtvis ut dit med bilfärjan "Ebbas dröm" från Dalarö brygga. Sen kör Du omkring, men inte på naturreservatet. Där är vägarna stängda för motortrafik. Njut istället per apostlahästar eller per cykel av liljekonvaljer, orkideér eller svamp - beroende på årstiden.

Cykeln hyr Du på Dalarö turistbyrå. Har Du ingen egen bil kan Du faktiskt åka buss på ön. Buss- och båttider får Du genom Ornö sjötrafik tel. 08/501 563 14 (deras kontor finns på Sundby säteri). Naturreservatet ligger på södra sidan av ön, men Du vill ju se allt, så Du åker norrut.

Jag berättar inte nu om Sundby säteri som Du passerar på Din väg. Jag tänker skriva om gården i nästa Strömmabladd.

Ungefär mitt på ön finns bygdemuseét, som ligger alldeles bredvid f.d. skolan. Skolan som 1993 blev vandrarhem. Muscibyggnaden är från 1700-talet. I denna bodde och i skolan tjänsgjorde "Klockaren på Ornö" - sångaren Per Philips far (gift med MiaMarianne).

Strax norr om Bygdemuseét ligger kyrkan som blev klar 1886. Den äldre kyrkans rester ligger vid muséet. Ett kapell från 1500-talet fanns tidigare på tomten. Så byggdes då en kyrka 1652, men tyvärr brann den 1881. Den nuvarande gudstjänstbyggnaden är en kopia av Gillhofs kyrka i Jämtland.

Ej långt härifrån finns en nedlagd gruva - fältspatsgruvan vid Lugnet. Vid Lättinge, där Du också kan handla mat, fanns en gång

ett järnbruk. Utöver detta fick Ornöbönderna på 1620-talet göra dags-verken vid kalkbruket på Runmarö.

Längst norr ut har Du Ornö-huvud. Berghällarna där är bandade av vulkaniska bergarter.

Detta tillhör vår jords äldsta ytavlagringar. Oerhört vackra. Andra märkligheter är en grotta vid Klubbsborg och jättegrytor vid Sandvik. Märkligt är också att ön har sex insjöar. Ornö hade troligen boende redan för tretusen år sedan. Det bevisas av att här finns gravfält och boplatser från järnåldern.

Ornö Spelmän har märklig, rolig och underfundig reklam.

Vi spelar för sången Vi spelar för glädjen
Vi spelar för livet Vi spelar för pengar.

Med de raderna slutar jag för att i nästa nummer berätta om det allra märkligaste som finns på Ornö samt om mannen som sålde sin dotter till kungen.

Birgit Lindberg



Ornö-Huvud foto Birgit Lindberg

LILLSTRÖM KANALTORPET OCH DIVERSEHANDELN.

" Strömma på ängen ". Det är första gången jag hittat Strömma i gamla handlingar. Året är 1680.

1685 dyker Lillströms torp upp. Troligen är det platsen vi nu kallar Lilla Lugnet. Möjligen kan grunderna från det nuvarande huset härröra från den tiden.

Vi går vidare i kyrkböckerna.

1740 hittar vi Strömstorp. Här bodde Lars Nathansson med hustru Greta och en stor barnaskara, närmare bestämt åtta stycken. Dom bodde här fram till 1761.

1740 finns "Krogen" omnämnd i handlingarna. Man får väl förmoda att krögaren Inga Falck hade tillstånd till den verksamheten. Kan det möjligen vara så att krogen låg i den nuvarande Kanalstugan ? Det lär vi nog aldrig få någon klarhet i.

Under första hälften av 1800-talet nämns aldrig "Kanalторpet", utan prästen skriver Lillström eller Strömstorp. När man i husförbörslängderna ser hur många som bodde här samtidigt, kan man nog utgå från att det fanns två torp. Kanske det ena var Kanalторpet. Enligt gamla Strömmabor skulle torpet vara flyttat från Danviken, där det använts som fårvaktarstuga. Troligen är det två byggnader som byggts ihop. Stugan är ju ovanligt lång.

1847 dyker i alla fall Kanalторpet upp i kyrkböckerna.

Arrendator Johan Erik Klar från Alunda flyttar in med hustru Sophia Charlotta Wahlström och deras två barn. Johan Erik drunknar 1851, samma år som yngsta barnet föds och som avlider året efter.

Änkan bor kvar i torpet, och 1854 flyttar arrendator Johan Andersson in och gifter sig med änkan. De får så småningom ett barn tillsammans.

Stromma Trälle herman

har för tger har småm



Stromma Trälle herman

1859 kommer en ny arrendator. Han heter Oscar Finnström och flyttar in med hustru Amalia, deras två barn samt svärmor Johanna Fischer från Hannover.

Var han möjligen intresserad av att odla blommor och grönsaker? En bit ovanför affären ligger "Finnströms Odling", där man i början av 1900-talet hade dansbana.

1866 flyttar den första, som titulerar sig "Handlare" in i torpet. Hans namn var Nils Petter Carl Forsman och han kom från Närtuna med hustru Maria och tre barn. Han stannade till 1870, då han lämnade över handelsboden till Petter Åkerblom från Huddinge. Hustrun hette Emerentia och kom från Kalmar. Paret hade tre barn. De stannade endast i två år, och bodde då tidvis i Marielund, som då var nybyggt.



Pensionatet Marielund före sekelskiftet.

Nästa handlare kom från Flen och hette Per Erik Eriksson. Hans hustru Christina kom från Härnösand. Hon avled 1873. Per Erik bodde kvar till 1877, då han flyttade till Brännkyrka.

Arvid Rickard Sjöberg blev nästa handlare. Han kom från Katarina i Stockholm tillsammans med hustrun Agneta. 1880 flyttade familjen till Bullandö och året efter tillbaka till Katarina.

1881. Nästa handlare kom från Karlskrona och hette Ernst Fredrik Wahlgren. Hustrun Hilda Charlotta Sandberg kom inte förrän 1884. 1885 fick dom sitt första barn och det blev flera med tiden. Hilda Charlotta blev lärare vid Fågelbro skola. Många känner henne som den stränga fröken Wahlgren.

1889 kom handelsidkarskan Anna Ryno till Strömman. Hon stannade till 1895. Nu kom Wahlgren tillbaka och stannade till 1898.



Strömman Diverseshandel 1895.

Foto C.A. Salomonson
 utlånat till oss av Kjerstin Selberg V. Skägga.

Nästa handlare hette Johan Algut Nohlkrantz och kom från Råda i Skaraborgs län. Hans hustru hette Hilma Elisabeth Jonsson från Nysund i Värmlands län.

Två barn från hans tidigare äktenskap medföljde, samt deras gemensamma barn som var tre pojkar.

1917. Knut Oscar Johansson, diversehandlare och född på Värmdö kom tillsammans med hustru Beda och sonen Carl Gunnar. Sonen var född 1905 i Chicago och titulerades handelsbiträde. Nu fanns även ett telefonbiträde här. Hon hette Anna Sofia Johansson och var född 1901 på Värmdö.

Är det någon som vet när den första telefonen kom till Strömman? Att den fanns 1913 vet jag, men den kanske fanns tidigare.



Kanalströman 1917.

Hen R. *Bostrom* *D. L.*

J. A. NOERENTZ

Mjöl, Spannmjöl & Diversahandel
P. A. G. I. BILCO

Stora & Allas, Tullstorps Ström.

4/12	2 kg. Rice		1 50
4/12	19 - högfärd 150 - april 25		2 15
4/12	10 - högfärd 150 - 10 kg högfärd 75		2 50
	4 - högfärd 150 - 5 kg högfärd 150 - 20		
	1 - majon 150 - 3 - ströcker 150 - 50 - 50		
	2 - ströcker 150 - 6 kg högfärd 150 - 30		
	jul 10 - ucker 13 - 18 kg högfärd 150 - 30		12 03
4/12	1 - kornmjöl 10		50
4/12	1/2 kg. gryn		75
4/12	1 - högfärd 150 - 1/2 kg högfärd 150		2 45
4/12	1 1/2 - kornmjöl		1 50
4/12	5 - kornmjöl 50 - 1 majon 45 - lin 25		1 30
4/12	1 kg. vett 150 - 2 kg. kornmjöl 150 - 20		
	2 - jul 150 - jul 150 - kornmjöl 150		
	kornmjöl 150 - jul 10 - högfärd 100 - 50		5 15
4/12	1 - faller		1 -
4/12	1 - kornmjöl 150 - kornmjöl 25 - 150		
	1/2 kg. kornmjöl 75 - 6 kg högfärd 150 - 150		
	1 - kornmjöl 150 - 1 - kornmjöl 150 - 50		3 75
4/12	3 kg. rice 80 - 50 kg. choklad 150		1 15
4/12	1/2 kg. kornmjöl 5		
4/12	3/11 - 3 kg. högfärd 2 - kornmjöl		3 15
	15 - högfärd 2 10		
	faller 50 - 1/2 kg högfärd 150 - kornmjöl 60 - kornmjöl		
	1 majon 45 - 1 högfärd 20 - 75		2 15
	3 kornmjöl 150 - 3 högfärd 150 - 30 - 60 - kornmjöl		3 15
1913	1/2 kg. kornmjöl 50 - 50 kg. högfärd - 150		65 45
	1/2 kg. kornmjöl		
	1/2 kg. kornmjöl		

1922 var J.A. Nohlkrantz tillbaka igen och stannade nu till 1929, då sonen Sten tog över.

Sten byggde även upp ett båtvarv i slutet av 1930 talet. Det låg på samma tomt som Stora Lugnet, där Sten också bodde. (se nedanstående bild). Varvet blev en uppläggningsplats för motorbåtar, då man under kriget inte hade något drivmedel. Den stora byggnaden revs efter kriget, men garaget som syns framför byggnaden står fort-farande kvar.



1932 fick affären ny ägare igen. Hans namn var Gustav A. Sandström. Under hans tid byggdes källare på baksidan av affären, där silltunnor, konserver, pilsner och läsk förvarades. Sandström drev affären fram till 1951, då hans dotter Lilian tog över tillsammans med maken Åke Eriksson.



Vy över Stöckna med prinsessan Viola



Kanalrtogan och affären 1952.

Redan året efter fick affären ny ägare igen.

Hasse och Siv Lindmark flyttade in. Dorn drev affären fram till 1961. Under den tiden gjordes en del förändringar. Bl.a. byggde man om till snabbköp.

1961. Bertil och Tora Pettersson blev nästa ägare. Nu började affären bli trång. Hela lagret byggdes om för att göra snabbköpet större.

Den 1 april 1968 kom Sten och Maj-Britt Sandell. Nu började det hända saker. Vid påsktiden konstaterade Sten att nu var det dags att bygga ut. Köerna ringlade iväg långt utanför affären. Den stora varuhallen började byggas och var färdig för invigning i februari året efter. Sten och Maj-Britt ägde affären och bodde i Kanalstugan i 17 år.

Nästa ägare hette Kent Odén. Han stannade inte så länge. 1989 köpte Rickard Boberg fastigheten och 1992 inköptes affärsrörelsen av familjen Boberg. Strömmaborna hade då varit utan affär i två vintrar.



Nu får Rickard själv berätta.

Då vi fått erbjudande att vara med i Strömma Hembygdsförenings skrift, vill vi passa på att tacka alla Er kunder som nu handlat hos oss i tre vintrar. Vi går nu mot fjärde sommaren och under tiden har det ju hänt en hel del.

Vi tror oss ha hittat ett sortiment som passar en skärgårdshandel och skärgårdshandel tänker vi jobba vidare med.

Vi tänker inte bli större utan förädla just skärgårdshandeln.

Vi vill sälja med fisk, därför har vi införskaffat en rök och kommer att erbjuda rökt fisk. Finns det något så gott som nyrökt flundra på knäckebröd och en kall pilsner ?

Vi kommer även att bygga ut bryggorna, så det blir lättare att angöra och förhoppningsvis få fler kunder.

Detta var lite om de närmaste planerna.

För att driva en sån här handel, måste det bli ett sätt att leva. Man måste tycka om skärgård, båtar och natur.



Rickard Boberg

Som ni vet har vi flyttat till den lilla stugan vid kanalen, och det kan jag bara säga er att där viskar väggarna historia. Tänk om dom kunde berätta. Vi trivs jättebra. Det beror också på att vi trivs med er kunder och alla nya vänner vi fått.

Eftersom Strömma är en bit skärgårdshistoria som ska tas till vara, som också innefattar "Handeln", för vilken hembygdsföreningen gör ett fint jobb med att bevara och berätta historien ikring. Det gör att man som handlare blir involverad, inte så att man skall vrida klockan

tillbaka utan att utveckla och förbättra så att man behåller atmosfären av skärgårdsbutik med historia. Kan vi behålla det förtroende ni givit oss, skall vi driva handeln bra många år till.

Förtroendet till affären fick sig en rejäl knäck härförleden då fastigheten skulle säljas på exekutiv auktion. Men, vi har köpt tillbaka fastigheten. Många fick för sig att det var Strömma Handel (rörelsen) som var på obestånd, men så var icke fallet, Vilket jag hoppas att alla vid det här laget vet.

Nu går vi mot ljusare tider och alla är hjärtligt välkomna till Strömma Handel vare sig ni vill fiska, handla eller snacka bort en stund på lagret.



Ewa Beberg

MINNEN FRÅN SOMRARNAS PÅ STENSKEDE.

av Göran Hasselgren med hjälp av syster Ulla

Mitt första minne här i livet är från våren 1925. Då var jag fyra år, och fick följa med Far ner till Hans Oster-man på Birger Jarlsgatan. Vi skulle hämta en skinande ny Buick 1925, mörkgrön med svarta skärmar och ljusgul sufflett, som låg nedfärd på baksätets ryggstöd. Det var den enda bil Far köpte ny, annars köpte han bara begagnade bilar ända fram till krigsutbrottet 1939.

Den bilen glömmar jag aldrig. I den for vi Far och jag ut till Stenskede som jag då såg för första gången.

På Breviks gård var jag vittne till rättarens (kanske hans titel var befallningsman) utställande av karlarna, statare förmodar jag, till dagens arbetsuppgifter. Brevik var ju ett stort gods med mycket folk, hästar, vagnar, mjölker-skor i vita hucklen och blåvitrandiga arbetskläder, mjölk-krukorna utanför ladugården och mjölkroddarna över sundet. Allt detta minns jag mycket väl.

Fiskarns notdragning på sin strand emot sundet var jag också med om flera gånger och den gråvita katten, som satt och väntade på sin strömming. Vi köpte också ål av fiskarn, som han fångat i Norrviken.

Hans son var min syster fruktansvärt förälskad i . Ljus, stor och stark som han var, blev han omsvärmad av alla flickor på Fågelbro-landet. Min syster var ju omkring sju-tton år då och svärmade lätt.

Vidare, ett gammalt badhus låg på en liten udde i Våmfjärden. Vem det tillhörde vet jag ej, sällan var det någon där. Dit gjorde Mor Lali, Ulla och jag badutflykter.

På Stenskede holme sköt jag en kråka med mitt salongs-gevär, från den gamla roddbåten som var en utmönstrad livräddningsbåt, tung och klumpig.

Med pojkarna Holterman och Janse började jag leka. När vi var i nio-tioårsåldern byggde vi en koja nere på ängen, varifrån den gamla vägen syntes.

Före övernattningen rodde kammarherrens chaufför i full uniform sitt husbondfolk över sundet, för att fru Holterman skulle se att hennes älskade son ej for illa i den varma sommarnatten.

Jag kommer ihåg hur löjligt jag tyckte detta var, för min Mor Lali lät mig alltid göra sånt som andra mödrar ofta nekade sina grabbar.

Vid grinden, som är inritad på kartan, tjänade jag bra med femöringar då jag öppnade för alla vägfärdande till Didriksdal och längre bort liggande gårdar.

Vägen över skogen och bergen, som nu går längs sundets södra strand, stakades 1930-31 tror jag. Den var i alla fall inte byggd när vi flyttade från Stenskede.

Det berättades att fröhandlare Tjüder bodde på Stenskede omkring 1910-talet. Han var en herre med mycket originella idéer.

Han målade sin båt i två färger, en färg på var sida. Röd på den ena sidan och blå på den andra. Folk kunde då se när han for iväg, men ingen såg när han kom tillbaka.

På olympiska spelen 1912, tog han sig för med att bjuda ut en hel del internationella idrottsmän till sitt "ställe" i skärgården. De blev mäktligt förvånade då de fick sova i de två bodarna (övre och nedre sjöboden) på höbalar på golvet.

Vi handlade i Strömma Handelsbod, dit vi for med aktersnurran (om den gick) annars cyklade vi eller sprang på stigar utmed stranden.

Från affären gick vi sedan backen upp (det var faktiskt Stavsnäs-vägen) och när backen svängde till höger, gick vi rakt fram på en skogsväg.

Där låg två "ställen", inte nere vid vattnet, men jag tänker att de hade nog strandtomt.

Det ena "stället" kallades Franska Fröknarna, ty det hyrdes av Franska Skolan som semesterhem åt deras lärarinnor. Det andra "stället" hyrdes av Gösta Ekman. Honom "Den Store" såg vi aldrig, men sonen Hasse var trägen kund vid handelsbodens telefon, där han ringde sina flickbekanta.

Vid skogsvägens slut mötte man åter stora landsvägen. Man kom ner på den strax innan fiskare Boströms röda vitknutade stugor som låg till vänster om vägen.

En upplevelse, som jag tror inte många numera varit med om, var ölbåten "Gambrinus" ankomst då och då till Breviks brygga. Vi rodde tvärs över sundet och köpte öl och sockerdricka i backar. Några andra läskedrycker än sockerdricka tror jag inte fanns.

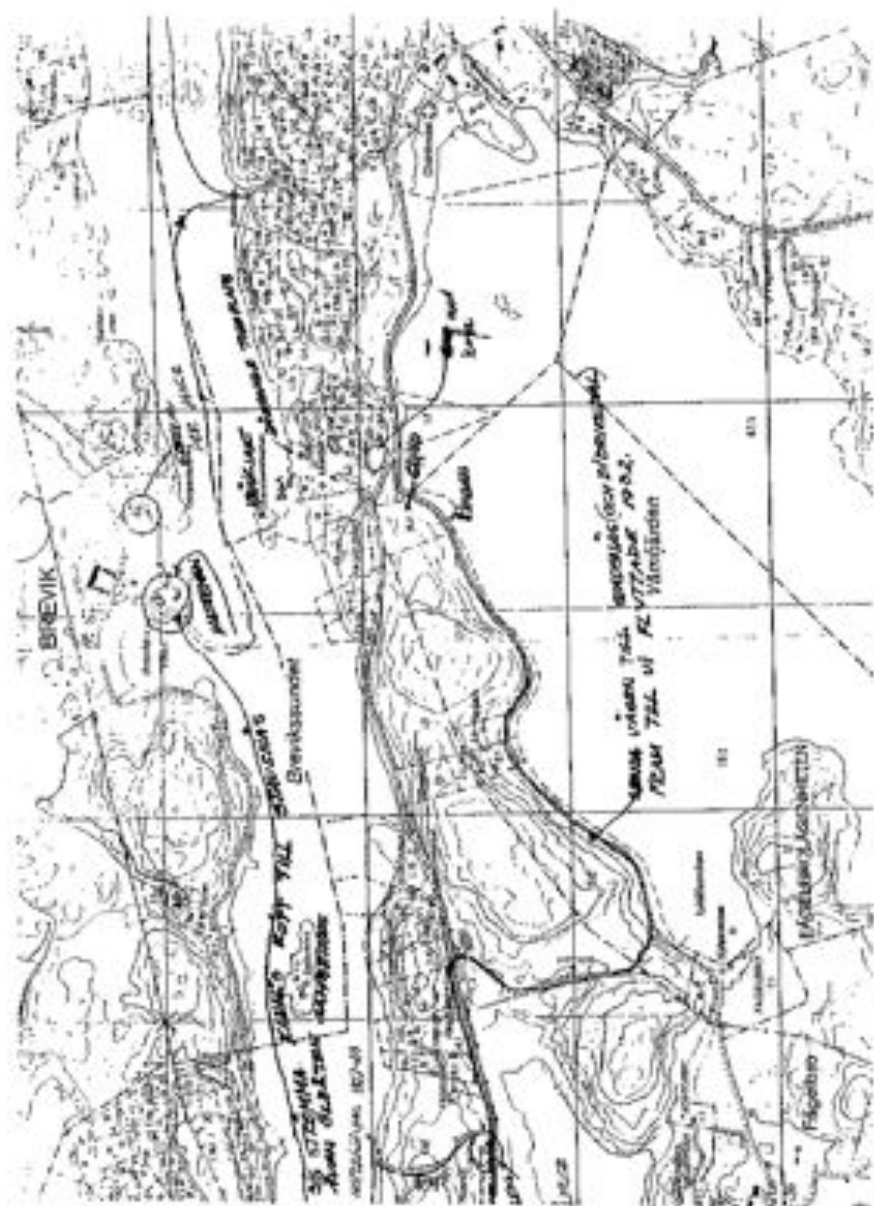
Ölbåten var en liten flat färja, ungefär tredjedelen av en Djurgårdsfärja. Den blåste i sin ångvissla på långt avstånd så att man skulle hinna ner till bryggan.

När Kreugerkraschen kom 1932, sköt sig Holterman i huvudet. Han hade spekulerat i "debentures" som det hette då och förlorat hela sin förmögenhet.

Far fick det också svårt, gjorde "ackord", varvid hans fordringsägare fick 30 % i utdelning.

Sen började det knaka i Fars och Mors äktenskap och de ljuvliga somrarna med familjelivet i sitt flor blev ett minne blott.

Kräkan ja, den lade Mor Lali i mjölk och stekte, tror jag, eftersom jag absolut skulle äta den. Smakade inte så illa. Hon var snäll men sträng ibland, min Mor.



Sigvard berättar...

I och med att Strömma Hembygdsförening bildades blev intresset att utforska bygden stort.

Vi var några stycken som startade med hembygdsforskningen.

Vi började med att vandra omkring på Viks Gårds ägor. Där finns ju många fornminnen. På en av bergknallarna på golfbanan finns rester av en väderkvarn.

Vi fann också gammal bebyggelse nordost om gården. Där låg tidigare Hagaberg, Uppgården samt Nybygget.

Vi tittade även på torpet Rosendal

Vi vandrade också Nora Dalgång, mot Lillmossträsk med två fina jättegrutor och vidare till Vargstenarna.

Vi fortsatte i Strömmaskogen och Breviksområdet med flera torp. Finntorpet med rester av vattenkvarnen samt grundrester efter Kvarntorpet. Den lilla sjön nedanför Finntorpet kallar vi Viltvattnet. Där är ett mycket rikt fågelliv.

Vi promenerade vidare till Sågtorpet, som ligger mellan Sågsjön och Norrängsträsket. Där har vi också Lilla Klippan och Norrängen.

Vi vandrade också gamla Fagerdalavägen upp förbi Mor och vidare till Stickelsberg, den sista avrättningsplatsen på Värmdö.

Vi fortsatte sedan till Fagerdala, Elvsala och vidare till Bullandö, där vi fotograferade det gamla Båtsmanstorpet.



Vi gjorde även flera vandringar till Didriksdal, där vi tittade på fåren och de fina High Land Cattle korna. (korna kommer från Skottland och är utegångsdjur). Vi fick även se en uppvisning i fårvallning av Jonny Hällerstam och Border Collie-hunden Zac.

En gökottevandring från Strömma till Fågelbro blev mycket intressant. Vi passerade dom vackra Kungslängshiljorna vid Norrviken, fortsatte över den gamla slalombacken till Fågelbro trädgård där vi lyssnade på Näktergalen. Därefter gick färden vidare till träsket där vi träffade på en älgko mitt i kalvningen. Vi smög tysta därifrån efter att ha fått se något som vi aldrig kunnat drömma om.

Vi har också vandrat till Barndalen, ett torp som förr låg under Fågelbro, förbi Gabrielsdal och vidare till Tavastboda och Sand. Sand ligger vid gränsen till Stavsnäs.

Korshamnstorpet, även det ett torp under Fågelbro, har fått besök av oss. Vi fortsatte också ut till Jättegrytorna på Malmaön.

Nu åter till Fågelbro.

Innan restaureringen av flygelbyggnaderna passade vi på att fotografera kakelugnar och vi plockade även med oss en del gamla tapetbitar.

Även dom gamla statarlängorna fick besök av oss. Dom är ju tyvärr borta nu. Vi hann i alla fall med att fotografera även där.

Hästvandringar har vi hittat tre stycken. Dom användes dels till att pumpa upp vatten och dels för att mala säd. Vi har också hittat rester av gamla brunnar, husgrunder, rester av gamla lador samt hundgravar.

Vi besökte också Hundgården, som inte sett några jakthundar på länge. Den har använts som sommarstuga i flera år.

Folkets Hus, ännu en byggnad som försvunnit. Vi hade gärna velat ha den till vår hembygdstomt. Men, tyvärr hann vi inte med innan den brändes ner. Vi mätte huset både utvändigt och invändigt. Vi noterade också att det kring huset fanns väldigt stora träd.

När man numera kommer den nya vägen mot Fågelbro har man på vänster sida först det gamla Kontoret, sedan Förvaltarbostaden och sist utav dom gamla husen kommer Solhem.
Solhem är mitt gamla föräldrahem 1911 - 1926.

Jag har en hel del fotografier och anteckningar. Är Du intresserad så titta in på Gamla Fågelbrovägen 1. Du är välkommen.

Hälsningar Sigvard.

Är Du intresserad av att besöka vårt museum i
Stockstugan ?

Då kan Du ringa till Sigvard Lönnqvist
på tel. 571 40145
eller
Britt-Marie Ohlsson
tel. bost. 571 40033
arb. 570 22162

Vi visar gärna och berättar.

SOLGLASÖGON OCH ÖRONPROPP

Jag har lovat mig själv två julklappar i år,
 två saker att bruka under kommande år.
 De sakerna min vän äro enkla och små
 och slantarna jag betalar äro skäligen få.
 Jag köper dem båda med mycken plåga
 då de endast äro till för syften låga,
 men då jag ser mig omkring här i världen,
 ser på all onska, all dumhet och all flården,
 då känner jag, att jag ej mer orkar strida
 och ej heller mer orkar lida. Min vän,
 då ingen världens förstörelse stoppar,
 jag köper mig solglasögon och öronproppar.

Birgit Lindberg

En liten historia.

Det här är historien om fyra människor vid namn
 ALLA, NÅGON, VEMSOMHELST och INGEN.
 Ett viktigt jobb måste utföras och ALLA var
 övertygade om att NÅGON skulle göra det.
 VEMSOMHELST kunde ha gjort det men INGEN
 gjorde det för det var ALLAS jobb.
 ALLA tyckte att VEMSOMHELST kunde göra det,
 men INGEN insåg att ALLA inte skulle göra det.
 Det hela slutade med att ALLA skyllde på NÅGON när
 INGEN gjorde vad VEMSOMHELST kunde ha gjort.

Ur FJÄLLS-konstakten nr. 4 1994.

Visste Ni att.....

Under en lång tid har det förekommit dräktförfordningar i Sverige. Dessa beskrev i detalj hur de olika samhällsklasserna skulle vara klädda. År 1728 dömdes några pigor i Östergötland för att de hade använt sidenband i sina mössor. Straffet blev 8 dagars fängelse på vatten och bröd.

Under 1700-talet blev det populärt bland kvinnorna i de högre klasserna att arrangera invecklade frisyrier. För att de höga frisyreerna inte skulle falla ihop kletade man in vete- och potatismjöl i håret. För att inte förstöra frisyren lät man bli att kamma sig varje dag. Man kammade sig en gång i veckan och då fann man att lössen trivdes bra i värmen.

Att ha ett spetsigt huvud ansågs vackert bland mayafolket och de nyföddas huvuden bands därför hårt för att huvudformen skulle ändras. Man kunde också pressa samman huvudet mellan två bräder. Som följd av huvuddeformeringen blev pannan sluttande. Detta var ett skönhetsideal, liksom mandelformiga ögon, kraftig näsa och hängande underläpp.

Ur 1000 fantastiska fakta

Aktiviteter som pågår i Stockstugan under våren.

Tisdagar och onsdagar fortsätter vi med våra
"Kom & Lek" grupper tillsammans med
Studieförbundet Vuxenskolan.

Vi har just avslutat en studiecirkel där vi syr Värmdödräkten. Även den tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan.

För den som kanske saknar några delar till sin dräkt kan vi tala om att vi har tyg till skjorta, tyg till livkjolen, stomme till hättan samt tyg till halsklädet. Vi har även grönt siden till den som vill ha grön hätta.

Och naturligtvis hjälper vi till att få fram även annat material till Värmdödräkten.

Vi kommer att fortsätta med våra tisdagsträffar under våren. Är Du intresserad av att vara med, ring till Monica på tel. 571 40567 eller Britt-Marie tel.571 40033.

Vi kommer att fortsätta med dokumentationen av föremålen i muséet. Där återstår mycket arbete. Du får gärna komma och hjälpa oss. Vi måste märka om alla föremål, och med det arbetet får vi hjälp av Sofia Ohlsson, som har detta som ett ALU-projekt.

I vår lilla försäljningshörna finns en hel del nya grejor.

Vi har också fått hem måttbrädan med gamla mått och vikter.

Den är det många som frågat efter.

Är Du på jakt efter presenter, ring Monica eller Britt-Marie så får Du komma och titta vad vi har att erbjuda.



Omslagsteckning av Håkan Ljung / DN